

Előfizetési árak:
 A kiadóhivatalban átveve:
 Egész évre 6 frt — kr.
 Negyedévre 1 „ 50 „
 Helyben má. nuz. átveve:
 Egész évre 5 frt — kr.
 Negyedévre 2 frt — ar.
 Vátelekre postán szállítva:
 Egész évre 10 frt — kr.
 Negyedévre 2 „ 50 „

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik mindennap, a hétévi és ünnepnapok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Apáczai-utca 3. sz.

A szerkesztőség kéziratok visszaadását vagy megőrzését nem vállalja.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 4 kr.

NAGYVÁRAD, jan. 26.

A belügyi tárca.

Nem panaszkodhatik a kormánypárt, hogy nem hagyják dolgozni. Tavaly két hónapig tartott, míg a költségvetési vitában eljuthattak az első nagy tárca budgétének tárgyalásáig, — most a passivitas módot nyújtott arra, hogy két heti vita után elkezdhessek a belügyi tárca költségvetését.

Előre láthatólag ez sem fog sokáig tartani. Máskor a belügyi vitát a választási visszaélések dominálták. Tavaly éppen Apponyi békeajánlata, a »Treuga Dei« fejében követelt választási reform és a főispáni botrányok szolgáltattak alkalmas tárgyat a vitához. Most már kétszer is letárgyalták a választási visszaélések hosszú sorozatát, reform után pedig hasztalan sávárognak. Az anyakönyvi kiadásoknál lesz ugyan egy kis egyházipolitikai vita, de mégis joggal várhatjuk, hogy tárgyilagos kritikát gyakorolnak majd a belügyi költségvetés felett. Rá is férne nagyon. Csak attól félünk, hogy a közigazgatási reform vitája fog megindulni a belügyi költségvetés nyomán. A »Nemzet« legalább már erre akarja terelni a figyelmet. Eötvös Károly meg is kezdte már a mai ülésben.

Félmillióval akarja emelni a belügyi kiadásokat Perczel miniszter. Lássuk, mire akarja azt fordítani.

A központi irodai személyzet szaporítására, magasabb hivatalnokok személyes

pótlékjára felvett 6,823 frtnyi többletet nem sokaljuk, azok a szegény hivatalnokok ugyancsak meg dolgoznak szerény fizetésükért, — az összeg sem nagy.

Annál többet szánt a bőkezű miniszter hű fegyvertársainak, a közigazgatási tisztviselőinek. Az 1893-iki törvény pontosan meghatározza ugyan, hogy melyik vármegye melyik tarthat igényt az állam pénztárából, de ez nem elég a belügyminiszternek 140,500 frttal többet vett fel e célra a költségvetésbe azon indoklás kíséretében, hogy már tavaly is 56,000 frttal több kellett új állások szervezésére. Arról persze hallgat, hogy ezeket az új állásokat a polgári anyakönyvvezetés tette szükségessé.

11,137 frttal emelkedik a főispánok és titkárijaiknak fizetése. A képviselőválasztások még nagyobbat emeltek ezen a tételen, mert a Házban bejutott főispánok (Talián, Fiáth stb) most már nyugdíjat is húznak. 52,000 frtra tették azt az összeget, mely a választások által előidézett személyváltozások czimén emelni fogja a kiadásokat; ennek természetesen nyoma sincs a költségvetésben, — pedig ez az összeg maga is felemészti a papíron előirányzott felesleget.

Az anyakönyvi költségek több mint 100,000 frtnyi emelkedést okoztak a belügyi tárczában mindjárt az első évben. Mennyit fog vajjon feltüntetni a zárszámadás?! Nem régiben külön cikket irtunk az anyakönyvi kiadásokról s a belügyminiszter jelentése alapján kimutattuk,

hogy a kiadások már jóval meghaladják a másfélmilliót. Egyet mégis kihagytunk a számításból, mit a belügyi költségvetés árul el, hogy t. i. a miniszteriumban külön anyakönyvi osztályt kellett felállítani, ami évenként több mint 10,000 frtba kerül.

Nem követhetjük pontról pontra a belügyi költségvetés tételeit, de kettőt ezuttal is ki kell még emelnünk.

Egyik az, hogy a választói névjegyzékek kiigazítására 9000 frttal többet irányzott elő a miniszter, mint az elmúlt esztendőben. No ezt a tételt ugyan kár lesz megszavazni. Vajjon hány választó fogja megkeserülni ezt a — »ki-igazítást«?!

A másik a csendőrség szaporítására vonatkozik. 165,130 frtot kér ezen a czimen a miniszter. 1 ezredes, 3 alezredes, 4 kapitány, 6 főhadnagy, 1 hadnagy, 4 törzsörmester, 6 lovas, 19 gyalogörmester, 17 gyalog, 1 lovas őrsvezető, 24 lovas, 129 gyalog csendőrrel akarja Perczel miniszter az idén szaporítani a csendőrség állományát. Elismerjük, hogy szükséges a személyzet gyarapítása, mert roppant munkát kell végezniök, — de valóban kár, hogy nem tavaly történt ez a létszám-emelés; akkor talán nem kellett volna Ausztriából hozni katonákat a választásokra. Na de mindegy, — legalább ők is megtanulták, miben áll az alkotmányos választás Magyarországon?

Kíváncsiak vagyunk: Badeni miniszterelnök fog-e tőlünk segítséget kérni a most meginduló választásokra?

A „TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Tetemre hívás.*

(Paródia.)

Országközi sötét buffet-ben
 Alva találták Bánffy Dezsőt.
 Hosszu papírlap vérese-kezeben,
 »Ime bizonyosság minden előtt:
 Hogy magolás-kin nyomta el őt!«

Miniszter-szobába viszi pártja,
 Ott letevék, az ósdi szofán;
 Kelti gyengéden, majd döfi, rázza.
 Hasztalan, alszik nap-nap után;
 Kelti kevés a gyógytudomány.

Állatta őrzeni négy bakafántost;
 »Lélek az ajtón se be, se ki!« . . .
 »Hátha a titkár s ház elnöke már most
 Költeni jönne? « — »Vissza! neki;
 Jaj, ki parancsunk, élve, szegi!«

Fojtva teremről rejti teremre,
 Halk mokogását pártbeli bu.
 Pártja, pécsettél »hívja tetemre,«
 Kit szemre vesz, olyvként, sanda gyanu;
 Légyen az alvó kelése tanu.

Nem fődí a házat fekete posztó,
 Déli verőn hát süt oda nap;
 Áll a fejénél Tisza: pürosztó,
 Kártya, vörösbőr, pártbeli pap;
 Esteli gázfényt nyughelye kap.

* A »Veszprémi Hírlap« vasárnapi számából.

Jöjjenek ellenségi a »Jónak!«
 Jó, kit a pártja sorra nevez;
 Szája se rándul im az alvónak,
 Állva fejénél az, vagy emez:
 »Álma oka hát nem ez . . . újra nem ez.«

Hát ki? . . . »riad fel pártja sötéten,
 Boszulatlan nem lesz a vezér;
 Ide a tettest! . . . bárha pécsettém
 Váddal az önnön szívemig ér:
 Mindenki gyanus nekem, a ki él!«

»Jöjjenek úgy hát rendre a társi!«
 Jön sorra a tárca tulajdonosa;
 Jó nekik a hóst fektibe' látni,
 S nem kortes-attakban elomlania.
 Erre se mozdul Bánffy basa.

»Jöjjön a hüröl! apraja, nagyja . . .
 Jöjjön elő buda s udvara mind!«
 Láthatlanul senki se' hagyja,
 Basa urára sunyva tekint.
 Nem kel az alvó, hjába, megint.

»Jöjjön az elnök! . . . s ki neki suga,
 Titkára!« . . . a hü már messze sikolt;
 Elnöke rárogy, öleli fujva:
 Nem kell az alvó, mint csak a holt;
 Marad a titok — zárt siri holt.

»Jöjjön utolszor hü famulussa,
 Keble barátja, Keksics Aligél!«
 Jó; szeme villan a papírosra;
 Areza szobor lett, lába gyökér.
 Egy horkantással kél a vezér.

Nyelve se' perdül, hangja se hallik,
 Csak oda kap, hol fészkel a zseb:
 Iszonyu az, mi oda nyilallik!
 Szívénél csak a zseb üresebb:
 »Gökler, itt te vagy legbünösebb!«

Kétszeri mondást — mint lebüvöltén —
 Hallgat el, aztán így rebegi:
 »Bánffy Dezsőt én álomba nem öltem,
 Tanum az Ég s minden seregi!
 Ám ez írást én adtam neki.«

»Birta eszem' már hü szervitusra,
 Tudhatta, közöttünk nem vala gát:
 Unszoла folyton, irjak papírosra
 Beszédet, a melylyel kivágja magát.
 Játszva adám ez ívet: nosza hát!«

S vadul az írást kézből kiragadja,
 Szeme szokatlan lángot lövell,
 Kaczag és sir; s fenlobogtatja . . .
 S vérese-visongással rohan el.
 Vetni kezét rá senki se mer.

Odakinn lefut a nyílt uteza közén
 Táncsolni, dalolni se' röstell;
 Dala vig: »Egyszer volt egy legény,
 Ki játszott a miniszterekkel,
 Mint gyerek szokott a tökökkel!«*

Kormánypárti Trubadour.

* A gyerek t. i. csinál a tökből, azt kívájva, czi-nege-csapdát, harangót, mint gyermekkorában A. J. is és gyújt bele gyertyát, hogy bámulják meg az emberek; mert még az üres tök is látszik valaminek, ha viágosság van, ha mindjárt idegen világosság is.

Jókai főrend.

Rég sürgetett, régóta teljesülésre váró óhajnak tesz eleget a hivatalos lapnak mai száma, mely »dr. Jókai Mórt« a főrendiház élethossziglan kinevezett tagjává avatja.

»Satis tarde quidem«, mondhatjuk a kinevezésre Liliomfiával. Mióta a főrendiház átreformáltatott, eléggé igénybe vette a kormány ama jogát, hogy a főrendiház jellegét a kinevezett tagok segélyével megváltoztassa. de a magyar írófejedelem, Jókai, sohasom jutott eszébe. Bródy Zsigmondék, Harkányiék és Luczenbacherék előbbre valók voltak és méltóbbak a helyre.

A nemzet legelső élő költője megérdemelte volna, hogy ne a képviselői hereze-hureza s bukása után érje ez a kinevezés, hogy olyan alaknak tüntesse fel a személyét, mint egy hasznavehetetlen figurát, a kit a skartba tettek a hatalmasok.

Bizony: De buisset pride m!

Az osztrák félhivatalos a püspöki kar választási pásztorleveléről.

E pásztorlevél — írja a »Reichswehr« több tekintetből tarthat számot arra, hogy nevezetes enuncziációnak vételessék. Azok a követelések, melyek benne foglaltatnak az egyháznak az államhoz való viszonya, különösen pedig az ifjuság nevelése és a közoktatás tárgyában, már többször foglalkoztatták a kath. gyűléseket. Igen megszívlelni való dolog, a mit a pásztorlevél a nemzeti s e g i k é r d é s r ő l mond. Minden egyes szép faji szokásainak akadálytalan gyakorlása a többi nemzetiség sérelme nélkül a türelmesség az állam összesége érdekében, melynek kifelé is, befelé is, hatalmasnak kell látszania, hegyes részei elégedettek és jólétnek örvendenek; ez olyan hitelv, melyet pártkülönbség nélkül mindenki aláírhat.

A püspöki karnak jogosultságát arra, hogy a népek a nemzeti békét lelkére köti s erre komolyan figyelmezteti bizonyára felesleges hangsúlyozni és bizonyíthatni olyan időkben, midőn azok, akik a nép bizalmáért versengenek, a nemzeti s e g i j e l s z ó k és csatakiállítások mellett mennek bele a választásokba.

Kétségtelenül a legméltóbb feladatot ké-

pezné a papságra nézve, főleg a papság azon részére nézve, mely szélesebb néprétegekkel érintkezik, enyhítőleg és fékezőleg közreműködni e téren.

Sajnos a választások dolgában hosszú éveken át szerzett tapasztalataink nem engedik, hogy e részben valami különös vérmes várakozásokat tápláljunk.

A pásztorlevél behatóan foglalkozik még a s z o c i á l i s k é r d é s s e l is és világosan rámutatva a szociál—demokraták agitációjára, azt a komoly intelmet intézi a munkásokhoz, hogy ne hallgassanak azokra, akik nem teljesíthető, hangzatos ígéretekkel akarják őket a maguk nézetszáma megnyerni.

A kvóta ellen.

Hevesmege tegnapi közgyűlése, dr. Alföldi indítványára felírt a képviselőházhoz aziránt, hogy a kvótát ne emelje és ezen felírat pártolása végett a megye a többi törvényhatóságokat is megkeresi.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Budapest, január 26.

Elnök: Szilágyi Dezső.

Jegyzők: Lakatos, Josipovich, Rakovszky. A kormány részéről jelen vannak: Bánffy, Perczel, Lukács.

Apróbb ügyek után következett:

a belügyi tárcza.

Gajári Ödön előadó röviden elfogadásra ajánlja a javaslatot, indokolván az egyes fontosabb tételre.

Eötvös Károly: Az államosítással foglalkozik legelőbb, mely minálunk évről-évre mint valami különös zenehang hallatszott. Hol itt, hol ott halljuk, de örökös Damokles-kardként lóg fejfünk felett; hol biztat, hol ijeszt. Állandó, gyökeres közigazgatási reform: ez a folytonos kívánság.

De hisz 25 év óta folyton államosítjuk a megyét. Mindent kivettek a kezéből, hát miye van, még államosítani kell, a mit nem jól kezel? Semmi. 25 év óta megelőzték a megye önkormányzati hatalmát, kivették tartalmát s ha rossz a mostani állapot, még rosszabb lesz az általános államosítás által. Hiszi-e azt a kormány, hogy a mit 52 ezer megyei tisztvi-

selő rosszul csinál, azt 1500 kinevezett hivatalnok jól fogja csinálni?

Jó volt a megyei közigazgatás, míg jó kezében volt. Viszont az államosított központi igazgatás, mely pedig a belügyminiszter vezetésével áll, jó-e, megfelel-e, nem a legbotrányosabb-e? Hát az anyakönyvi intézmény? Mit kell ma annak a szegény anyakönyvvezetőnek tudni. Százféle rendeletet, pótrendeletet és pótlékait. (Derűtség.) Pedig ma is csak ugyanazt kellene csinálnia, mint azelőtt, a rubrikákat vezetni.

Perczel: Én nem küldtem ki a rendeleteket.

Eötvös: Enyhítő körülménynek veszem, hogy csak az elődje küldött. (Derűtség.) Ilyen szövevényes módon akarják megkönnyíteni az ügyvezetést. Mit szólunk az államosított fővárosi rendőrségről? Nincs főváros, mely annyira el volna árasztva aljas orfeumokkal, zengérajokkal, mint Budapest. Ez csábítson bennünket az államosításra? — Ott van a főispáni intézmény. Nem született még olyan tudós, a ki a főispán intézmény természetét letudná írni. Már Szent István is mondá a fiának, Imrének:

— Édes fiam, becsüld meg a főispánokat, mert azok téged, ha megharaguszna, tönkretelhetnek. (Hangos derűtség. A főispán azelőtt a király személyét képviselte, volt tehát értelmű. Most azonban, mikor az önkormányzat kezében nincs már semmi, nem egyéb a főispán, mint hajhász-elem, titkos besugó, most az irni-olvasni tudáshoz nincs kötve a kvalifikációja, a miniszternek tedd ide — tedd oda közegei és mégis állami hivatalnok, — keressen a miniszter olyan jogtudóst, a ki igazolja az ő létezésüket. Főlemlíti az országutak rosszabbát, melyek a megyei kezelés alatt sem voltak rosszabbak. A költségvetést nem fogadja el. (Helyeslés a szélsőbalon.)

Török Bertalan: Felsorolja a 67 óta történt haladás bizonyítékait. Hatalmas tényezők a haladásra az egyletek, melyeket a miniszter figyelmébe ajánl s kéri, hogy az egyesületi törvényt változtassa meg. — Az általános választói jogot nem helyesli, de a revízióját ő is óhajtja. — Vázolja a járárosok rossz helyzetét, ami természetesen kihatással van a közegészségügyi viszonyokra is. A költségvetést elfogadja. (Helyeslés jobbról.)

Lepsényi Miklós: A nemzeti nagyságot kell mindjobban kiterjeszteni. Azok az államférfiak, akik polgártársait elnyomják, jogaikat megvonják, nem nemzetünk nagyságáért hevülnek, hanem a törpeségbe akarják rántani. A törpék nem válogatnak az eszközökben. A szellemi törpékből és a poltronokból kerülnek ki a zsarnokok, akik abrakos tarisznyával és korbáccsal kormányoznak. Adjunk hálát a

A Miklós-huszárok indulója.

Irta: PÁLINKÁS JÓZSEF.

Sötét, ködös téli este volt. A szoba már egészen besettedett, csak a kályha lobogó lángja adott valami deregő világosságot, melynél a butorok körvonalait ki lehetett venni. A zongora körvonalait, meg a Mari néniét, ki ott ült a nyitott kályha ajtóval szemben a pattogó bükkfahasábok rőt, vörhenyes fényében. En egy zsömlébe dőlve néztem őt és hallgattam játékát. Klasszikus szép arca volt, olyan, melyet az idő vas foga sem tudott tönkre tenni. A mint játszott, a nóta hangulata visszatükröződött vonásain, ott ült ajkán, szeméin.

Valami tiszaparti mélabus népdal volt az, talán a juhász bojtár siratja benne csalfa kedvesét. Mari néni pillái ráhanyatlanak hamvadó tűzű szeméire, s ott a szájszögleténél két piczike szögletes vonás jelenik meg. A végén aztán kitör a szilaj elkeseredés, csakugy sirnak, csakugy zokognak a hurok ujjai alatt s egész teste mozgásba jő a nóta szilaj ütemeire.

Most esend lesz, majd egy bájos kis előjáték következik, fojtott, lassu, mint az édes anya altatója, aztán hirtelen, mint a csatakiáltás, hangzik fel a Miklós-huszárok indulója. Mintha hallanók az ágyuk dörgését, a kardok csattogását, mintha rohanó hadoszlopok

léptei alatt dörögne a föld, majd lassanként a zaj csendesülni kezd, az induló lelkes, vért tüzelő dallama egyre halkabb lesz s az utolsó akkordok, mint a csatatéren haldokló harcoss búcsusóhaja, — lágyan halnak el.

Mari néni szemében felcsillan egy pillanatra a láng, halvány arcát gyenge pir borítja el, majd lassanként elkomorul s a mint a nóta elhangzik s keze lecsuszik a billentyűkről, egy nagy, nehéz könyese gördül végig márványarcán.

Én kérdőleg tekintek rá, de ő megérti e hangtalan kérdést, s megadja a feleletet.

»Miért sírok én valahányszor a Miklós-huszárok indulóját játszom?« — Régi dal, régi emlékek feltámasztója!

Ha maga látta volna Bélát, látta volna mindig mosolygó, barna szemét, piros ajkát, deli természetét, melyen csakugy feszült a piros zsinóros atilla! Régen volt az, akkor még Marikának hívták. Akkor még e szemekben az élet lángja égett, e szivben a szerelem tüze lobogott. Most már nem ég, kialudt vulkán az, az a mult emlékeinek temetője. Szép tavaszi nap volt, mikor elbucszunk. Ott ültem az ablaknál, és bámultam a virágfedte fákat.

Hirtelen csak nyílik az ajtó s beállit rajta a Miklós huszárok egyenruhájában a Bélácska. Béla, — kivel együtt futkoztunk a park százados fái alatt, együtt tépegettük a virágokat s kivél örömem, bánatom mindig

közös volt. Úgy volt az, — az öregjeink is azt mondták, mi egymáséi leszünk.

— »Bucsuzni jöttem, Mariska. A szerb, az oláh, a német mind, szegény hazánkra támadt, minden ép ember a csatatéren van, kibén magyar szív dobog, így tehát én sem maradhatok tétlen«.

»Hát igazán elmegy? És van szive itt hagyni engem, árván, egyedül — szóltam, miközben a köny elborította szememet — mondja, miért teszi ezt?«

Bélácska nem felelt. Az ő torkát is elszomorította valami névtelen fájdalom, de mégis meggondolta, hogy egy Miklós huszárhoz, ha csak olyan piczike is, mint ő, nem illenek a könyek. Mert fiatalok voltunk, én tizennyolcz, Béla huszonkét éves.

Elment. Elvitte szivemet, magamra hagyott az én mély bánatommal. A szabadságharcz ütközetei egymásután folytak le és én soká hirt sem hallottam felőle. Emlékszem, mintha csak most lett volna, mennyit sirtunk, mennyit imádkoztunk a vén Jutkával, ami hűséges cselédünkkel, mikor éjjelenként felfel csillant egy veresfolt az égaján — a szerbek által felgyújtott magyar falvak lángja. Egy izben csomagot küldött, hangjegyek voltak benne. Azt írta, tudja mennyire szeretem a zenét, elküldi a Miklós-huszárok indulóját, legalább valahányszor játszom, eszembe jut az én kis katonám. Sokszor nagyon sokszor eljátszottam, mert hisz mindig ő volt

gondviselésnek, hogy a mi kormányunkhoz nem fér szó, vagy a bölcsességnek valóságos tükré. Iriglyi is tölünk az egész világ, szeretnék kölcsön venni, legalább egy évre. De nem adjuk, nem engedjük! (Derűtség.) Tudjuk, hogy itt nincsen sáp, itt nincs viczinális vasut, tudjuk, hogy itt a vashidakat nem fából csinálják. (Derűtség.) Hogyan a képviselő urak a fejüket rázzák? (Viharos derűtség. Kiáltások. Ki az ördög rúzza.) Nem akarják hinni? Kérdezzék meg a tuloldalt. Én magam is alig hiszem, ha végigtekintek a választási erőszakosságokon. Polemizál ezután Kristóffyval, majd a takarékpénztárak presszióit festi. A papságra valóságos hajtóvadászatot tartottak, hogy este 7 óra után elfogják, nehogy szavazhassanak.

Kiáltások: Hol a rendelet?

Lepsényi: A másolat, melyet egy zsendár-örmszter kezéből irtam le, itt van. Feloivassa, hogy az izgató néppárti papok elfogassanak és 48 óráig, igazolási fogva tartassanak. (Helyeslés jobbról.) De mért nem volt ez azelőtt? (Kiáltások: Mert akkor nem izgattak!) Igen, mert akkor a papok nagy része a miniszterek zászlóját lengette. (Zajos tetszés a néppárton.) A legtöbb erőszakosság a nemzetiségi vidéken történt. Alkalmasak-e ezek, hogy a nemzetiségeket a magyar államhoz való ragaszkodásra buzdítsák? — Szól azután arról, hogy az ellenzékkel való bánásmód még a katonák közt is visszatetszést keltett.

Szólván a gyűlésekről, konstatálta, hogy a hatóságok, rendezték az ellentüntetéseket. Fölemeli, hogy a »Zsidó vérgyilkosságok« fordításáért öt perbe fogják itt Magyarországon, a jogok hazájában. míg az eredeti német szerzőt Ausztriában nem fogták porbe. Másiké ítélnék azonban a liberális sajtó termékeiért, pl. a Goldstein Számi kalendárium ügyében, melyet nem fogtak porbe. Ez nem igazságszolgáltatás.

Ha a kultuszminiszter oly biztos a néppárt elmulásáról, mért alkalmaznak ellene erőszakot és annyit lenget.

Nem a néppárt izgatott, hanem a választási elnökök. Polemizál azután Györyvel, aki azt mondja, hogy ők katolikus pártot alakítottak.

Thaly Kálmán: Persze, hogy azt. Van-e köztük kálvinista?

Lepsényi: Ha azt akartuk volna, akkor kimondtuk volna, hogy csak katolikus vállalhat jelöltséget.

Volt nekünk kálvinista és lutheránus jelöltünk is (Kiáltások jobbról. Panszláv.) A belügyminiszter urral szemben is kálvinista jelölt állott.

Perczel: Beszámíthatatlanság miatt fel volt függesztve hivatalától.

Lepsényi: Mi a zsidókat is szívesen látjuk

eszembe. Ilyen setét, ködös téli este volt akkor is. Én leültem a zongora mellé. Jutka meg a kandallóra rakogatott. Épen a Miklós huszárok indulója volt a hangjegy tartón, azt kezdtem játszani. Amint ujjaim gépszertűen végig siklottak a zongora elefántesont billentyűin, olyan sajátságos, aggasztó érzés vett rajtam erőt. Azon gondolkodtam, vajjon Bélácskának van-e meleg tüzhelye, van-e ki gondját viseli. S e pillanatban, mintha csak láttam volna azt az orosz katonát, a mint felemeli vállára a fegyvert s Bélácska szívére czéloz. A mint megrettenve kapom fel fejemet, hirtelen a basszus hurok között egy megszabad, rácsapódik a többi hurra s csunya, fájó bugása végig szalad az összes skálákon.

Halászápadan dőltem a szék támlájára, mire Jutka mellém ugrott s karjaiba zárt, de a rémülettől lenyugözve nem tudott szólni ő sem, én sem, csak a könyeink folytak össze.

Másnap megjött a levél az ezredparancsnokságtól, hogy a Miklós huszárok főhadnagya a szolnoki csatában elesett. — — —

Mari néni elhallgatott, szeméit mereven szegezte a hamvadó parázsra s halvány arcán szinte megkövült a fájdalom. Csak, mikor keskeny, fehér kezét megragadtam, riadt föl, mintha mély, kábító álomból ébredt volna.

»Lásza, ezért borítja el a köny az én szememet, valahányszor a Miklós huszárok indulóját játszom mondotta.

sorainkban, de megkivánjuk, hogy a keresztény szellem felvirágoztatásáért küzdjenek. (Zajos derűtség.) Györy Elek jól tudja, hogy ellene a felső-őri kerületben éppen a lutheránusok foglaltak állást, mert a katolikusok köréje tömörültek. Szól ezután a liberalizmusról. A néppárt is liberális, mert a földadó leszállítását, a munkások helyzetének javítását, a választói jog kiterjesztését stb. — akarják. Igenis ellenségei ők a hamis liberalizmusnak.

Statisztikát állít fel, hogy egy-egy képviselőre hány szavazat esett átlag. Míg a kormánypárt, Kossuth- és nemzetipárt egy-egy képviselőjére 1000—1500 szavazat esett, addig a néppárt egy-egy képviselőjére 3643 szavazat. Tehát büszkén tekintenek a választás eredményére.

Polemizál azután Komlóssyval, akinek multja nem igen nyújt garanciát, hogy a tuloldal bizék benne.

A nemzetiségekkel való paktálással vádolja őket. Nagyszombatban Emmer Kornél, ki két évig tanult tótul, a tótokhoz tótul szólt. Zichy Nándor pedig — magyarul. S mégis ők paktálnak a nemzetiségekkel. Még néhány Komlóssy-reflexió után kijelenti, hogy a költségvetést nem fogadja el.

Öt perc szünet.

Talliani volt főispán különösen a szocialista izgatások ellen kivételes szigorú rendszabályokat hangoztat.

Ő volt az utolsó szónok, mely után elnök az ülést bezárta.

A Debreczen—nagyvárad villamos vasut.

A századvégi rohamos fejlődésnek legfontosabb tényezője: a villamosság rövid idő mulva egyik fényes diadalát fogja ünnepelni, ha ugyan a hozzáfűzött reményeket váratlan akadályok nem fogják elhervasztani, a Debreczen és Nagyvárad között tervezett villamos vasuti összeköttetés létesítésében.

Idestova egy éve lesz, hogy kisaári Kiss Ferenc és társai előmunkálati engedélyt nyertek a Debreczen belsejéből Nagyvárad piacára tervezett villamos vasut építésére. Azóta valóban minden zaj és feltűnés nélkül végezték a traszírozást az engedélyesek. De e reklam nélkül való csendes munka is, ha az eddigi jelek nem csalnak, biztató eredményre vezetett. A villamos vasut terve egészen komoly stádiumra jutott.

Az engedélyesek már a közigazgatási bejárás elrendeléseért folyamodhattak, miután a kereskedelmi miniszter rendeletéből, az előzetes vonalvizsgálatot is megtartották. A tervezet ellen ez alkalommal lényeges kifogás nem merült fel s így a közigazgatási bejárás legközelebb várható. A vasutat földfeletti vezetékkel és két áramfejlesztő teleppel tervezik, melyek egyikét Debreczenben, másikat Nagyváradon állítják fel. A vasut hossza mintegy hatvankét kilométer lesz s érinteni fogja Hosszupályi, Konyár, Pocsaj, Kismarja, Bihar községeket. — A személyforgalmat óránként hatvan, a teherforgalmat pedig óránként huszonöt-huszonöt kilométer sebeséggel közeledő vonatok fogják lebonyolítani. A személy díjszabás a lehető legmérsékeltebb lesz. A viteldíjat Debreczentől Nagyváradig vagy vissza egy forintban állapítják meg.

Ez előreláthatólag nagy mértékben fogja elősegíteni a két város között való személyforgalom fellendülését, amit eddig a vargabéti alaku vasuti összeköttetés nehézsége és drágasága meglehetősen alacsony színvonalon tartott. Különösen nyáron várható az olcsó és gyors közlekedési vonalon élénk személyforgalom, a midőn Biharmegye és a háttérben fekvő vidékek üdülni vágyó lakossága a Kárpátok hős fürdőhelyeire és viszont Debreczen lakossága a várad és bihari fürdőtelepekre törekszik. A teherforgalom is jelentékeny tényezőjévé válhatik a villamos vasut járványosodásának, miután ez a vasut a legtermészetesebb összekötő vonal lesz az erdélyi és északi Magyarország kereskedelme számára. Ennek előmozdítása érdekében már a 80-as években tervezék a nagyvárad—debreczen—miskolci vasuti összeköttetést.

E terv kivitele akkor amiatt dől meg,

hogy sem az érdekeltséget nem sikerült megfelelő áldozathozatalra hangolni, sem a pénzemberek érdeklődését nem tudták a tervezők fölébreszteni. Egyébiránt most is minden attól függ, milyen pénzerővel rendelkeznek az engedélyesek. Nem ismerjük az ő fináncziális szándékaikat. Tartunk tőle, hogy az ő jószándékuk is a kellő töke hiányán fog kudarcot vallani. Eddig még nem állottak elő semmiféle kérvénnyel, amelyben támogatást kérnének Nagyváradtól és a többi érdekelt várostól, községtől. Noha valószínű, hogy az érdekeltség arányos hozzájárulására számítanak ők is, mint minden viczinális vasut engedélyesei, tervezői.

De bármennyire óhajtuk is ezen vasuti összeköttetést; bármennyire elismerjük is annak figyelemre méltó előnyeit, Nagyvárad város mostani helyzetében nem tartjuk keresztlühetőnek azt, hogy nagyobb mértékű áldozattal segítse elő ezen villamos vasut kiépítését.

Mindezeknél fogva véleményünk szerint a debreczen—nagyvárad villamos vasut tervezőt városunk csakis annyiban segítheti elő hazánkban üttörőnek mondható tervek kivitelében, amennyiben ezt házipénztárunk nagyobb megterhelés és megerőltetés nélkül teheti. Ha nehéz áldozatot kívánnak tőlünk, inkább lemondunk arról a dícsőségről, melylyel egy ilyen vasutépítése járna. **D. E.**

A nagyvárad kath. kör matinéja.

(Levél a szerkesztőhöz.)

Tisztelt Szerkesztő Úr!

Az »Alkotmány« f. hó 26-iki számában hirt adván a nagyvárad katolikus körnek az elmúlt vasárnap tartott felolvasó ünnepélyéről, azt mondja, hogy »a körnek fennállása óta ez volt az első nyilvános szereplése, ami, tekintve azt, hogy Nagyvárad két püspök székhelye, mindezenetre s z o m o r u d o l o g.«

Daczára annak, hogy a vélemény nyilvánítás szabadságát tiszteletben tartom, a kritizálás tultengését meggátlandónak vélem.

Eltekintve attól, hogy a nagyvárad katolikus kör alapszabályai miniszterileg 1896. január 6-án hagyattak jóvá s hogy a szóban forgó felolvasó ünnepély a harmadik nyilvános szereplése a körnek, némi önértékeléssel mondhatjuk el, hogy ezen ünnepélyekre nem kellett hívnunk sem Budapestről, sem egyébként közreműködőket.

A »szomorú dolgot« az Alkotmány kétségkívül arra értelmezi, hogy a katolikus kör mega lakulására 1896-ik esztendeig kellett várni. Nos és mi szükség azért megróni a jelen társadalmat, mely e mulasztást helyre pótolta? Ha az ügy érdekében álló volna, felsorolhatná az »Alkotmány« egész sorozatát azon dolgoknak, melyek meg nem történte »szomorú«, anélkül, hogy Váradon kellene fáradnia.

E sorok közlését b. lapjában tisztelettel kérvén, úgy vélem, hogy a tulságos jóakaratu támogatással szemben elkél némi — önvédelem.

Fogadja a Szerkesztő Úr tiszteletem nyilvánítását, melylyel vagyok kész szolgálja:

Katolikus.

UJDONSÁGOK.

TÁJÉKOZTATÓ.

- Január 28. Az iparos tanoncziskolai felügyelő-bizottság ülése délután 4 órakor.
 » 30. A Berettyó vizszabályozó társulat közgyűlése délelőtt fél 10 órakor.
 » 31. A biharmegyei kereskedelmi bank közgyűlése délelőtt 9 órakor.
 » 31. A Szigligeti Társaság matinéja.
 Február 10. A »Szabadság« sajtópere.
 » 17. Bittner Ferenc sajtópere Szügyi József ellen.
 » 24. A hírlapírók hangversenye a Sas-ban.

* **Uj nemes.** O Felsőge, a király *Surányi* Imre nyiregyházi posta- és távirafelügyelőnek és néhai *Surányi* Gyula törvényes utódainak régi nemességét kegyelemből megerősítette.

* **Kitüntetés.** A hivatalos lap tegnapi száma közli, hogy a király *Dobai Antal* kolozsvári ügyvédnek közhasznú tevékenysége elismerésül *Ferenz József*-rend lovagkeresztjét adományozta.

* **Kath. kör Orosházán.** Szerte az országban örvendetes módon szaporodnak a katolikus körök. Legutóbb Orosházán alakult meg *Szöke János* h. lelkész kezdeményezésére és fáradságtalan buzgalma folytán. Vasárnap tartották meg az alakuló gyűlést, nagy közönség jelenlétében. Eddig mintegy 120 tagja van az új körnek. Az alapszabály tervezetet elfogadták s felterjesztik a miniszterhez jóváhagyás végett. Tiszteletbeli elnökké lelkészedéssel a kör létesítőjét: *Szöke János* h. lelkészt választották meg. Ezenkívül a kör elnöke *Lázár Lajos* közs. jegyző, — a kör jegyzője pedig *Kovács János* tanító lett; az igazgató választmányt 12 tagból megalakították. *Szöke János* tiszteletbeli elnök 50 frttal alapító tagnak iratkozott be. Az alakuló gyűlésen mindjárt könyvtárt is létesítettek; amennyiben 70 kötet könyvet ajándékoznak a körnek. — A kör működése elé a legszebb reményekkel nézhetünk.

* **A husvét reformja.** Rómából veszszük azt az érdekes hírt, hogy a pápa a husvét napjának szilárd megállapítását határozta el. Ha ez megtörténik a keleti és nyugati egyházegyház vitás kérdése meg lesz oldva. Praktikus volna továbbá még ez az újítás azért, mert ezáltal sok, eddig szintén ingadozó időpontra eső katolikus ünnep határozott dátumot nyer. XIII. Leó különben ezzel a szándékával nagy elődjének VII. Gergelynek és I. Leonak a nyomdokaiba lép, akik szintén tervezték husvétünnepének fixszírozását.

* **Éremgyűjtemény Nagyváradon.** *Füredi* Róbert nagybecsű éremgyűjteményét naponta előkelő nagy közönség látogatja a főgymnasium termében. A gyűjtemény oly gazdag tömegét tárja elébünk, a melynek alig találjuk párját; igen sok a rendkívüli magas értékű érem, így van egy 30 ezer márkára becsült darab is. Igen változatos a gyűjteménynek a rómaiak korából való része, s egyáltalában az antik korból sok, teljesen ép érem látható. A magyar pénzverés krónikus sorrendben van csoportosítva; az egyes kereszt, kettős kereszt a liliummal ellátott Anjou-korbeliek után az újabb érmek vannak összegyűjtve egészen a legújabb időkig. — Az érmek igen ügyesen úgy vannak élre állítva, hogy mindkét oldaluk látható.

* **Költözködik a törvényszék.** A nagyvárad kir. törvényszék új palotája az eredeti tervtől eltérőleg egyszerre fog felépíttetni s így már a tavasszal a régi épületből az összes hivatalok átköltöznek a Szent László-térre, a régi reáliskola épületébe és a közs. polgári fiúiskola volt rajztermébe. A törvényszék elnöksége ugyanis hajlandó ezeket a helyiségeket elfogadni, bár nem a legalkalmasabbak, de elérik ezáltal, hogy felényi idő alatt elkészül a monumentális épület. A reáliskola épületéért a bérletet természetesen az építész-vállalkozó fizetné.

* **Megtagadott államsegély.** *Timár László* bucsai lakos, tudvalevőleg szakszerűen foglalkozik a haltenyésztéssel s a modern követelményeknek megfelelően berendezett tenyészdője egyike az ország e nembeli legkiválóbb telepeinek. *Timár* már korábban folyamodott a földmívelésügyi miniszteriumhoz államsegélyért. A miniszter most válaszol a kérvényre. Mivel a rendelkezésre álló összeg csekélysége a hasonló czélú társulatok által igénybe van véve s különben is az utóbbi két évben *Timárnak* juttatott pisztráng és süllőikrák beszerzésével és ingyen

átadásával az e tekintetben legnagyobb segélyben részesítette a bucsai telepet a miniszter, ezuttal államsegélyt nem adhat. *Timár László* azonban a szakszerűség szempontjából dicséretes haladást tanusít s újabb arra törekszik, hogy a környék hegyi patakjainak bérletét megszerezve, nagy vízterületeket vonja rendszeres művelés alá. Mindezeket a miniszter elismeréssel emeli ki s utasította az országos halászati felügyelőt, hogy a bucsai haltenyészdő részére ez évre is 55,000 drb. szivárvány-pisztráng-ikra adományt jegyezzen elő.

* **Az izr. kórház betegforgalma.** Az izr. szent. egyület kórházának 1896. évi betegforgalmáról az évi kimutatást a napokban nyújtotta be a városi főorvosi hivatalnak dr. *Ullmann Béla* az izr. kórház rendelő-orvosa. E jelentés szerint a lefolyt 1896. évben gyógykezeltetett az izr. kórházban 168 beteg, 124 férfi s 44 nő. Ezek közül gyógyultan elbocsátott 66 férfi s 21 nő, javulva 27 férfi s 13 nő; gyógyulatlan 18 férfi, 4 nő; meghalt 16 férfi, 4 nő. Visszamaradt a folyó évre 6 férfi, 1 nő. Az ápolási napok száma 2812. A kórház felszerelt ágynak 22. E számok bizonyítják a szent. egyület humánus s emberbaráti működését, annyival is inkább, mivel az ápolási költségek csak kicsiny része térül meg, lévén az ott gyógykezelt betegek legnagyobb része szegénysorsú. Míg fokozottabb mérvben veszik igénybe a szent. egyület áldozatkészségét a rendelő orvosok által gyógykezelt bejáró s otthon ápolott betegek. Ezek részére az elmu t 1896. évben 3558 rendelővény eszközöltetett a szent. együleti rendelő orvosok által, nem pedig 1200, mint egyik helybeli lap tévesen közölte.

* **Elhunyt ifju.** Egy szép reményekre jogosuló fiatal ember halt meg e hó 24-én. *Csepely József*, végzett kereskedelmi iskolai hallgató, hunyt el, régi tüdőbaja következtében öreg édes anyja karjai között. Szorgalmas tanuló volt s iskolai befejezte után, pályája kezdetén költözött el a földről, hogy örökre megszomorítsa agg szüleit, kiknek szemefénye volt. A család által kiadott gyászjelentés a következőképpen hangzik:

Csepely Ede és neje szül. Poor Anna, a maga valamint nagynénje Poor Istvánné; özv. Kirlovits Jánosné, özv. Palla Terézia, Szentes Demeter és neje, Somogyi János és neje, Somogyi György és neje, valamint az összes rokonság nevében is fájdalomtelt szívvel tudatják a szerető jó gyermek, illetve rokon és jó barát, Csepely Józsefnek, folyó év január hó 24-én éjjeli 12 órakor, életének 20-ik évében, hosszas és súlyos szenvedés és a haldoklók szentségeinek ájtatos felvétele után történt csendes elhunytát. A megboldogult drága halott földi maradványai ugyane hó 27-én délelőtt 9 órakor fognak a róm. kath. egyház szertartása szerint Széchenyi-tér 236. számú háznál beszenteltetni s beszentelés után a vasuton Éledre szállíttatni, hol szintén aznap délután a családi sírkertben örök nyugalomra tetetni. Mely végtisztességtételre az elhunyt rokonai, barátai és ismerősei tisztelettel meghívattak. Nagyvárad, 1897. január hó 25-én. Áldás és béke legyen porai felet!

* **Mohamedánok a parlamentben.** Még megérjük, hogy a parlamentek versenyezni fognak egymással és csufolkodni: nekem van mohamedánom, neked nincs mohamedánod! Szégyeld magad! . . . És ha ennyire még nem is komoly a dolog, annyi mégis tény, hogy az angol parlament irigyen elvitatta a francziáktól a mohamedán képviselő dicsőségét. Ha neked van mohamedánod, nekünk van hindunk, mondják dicsekedve Albion fiai. Az angol parlamentben ugyanis már régebben ül egy hindu honatya, aki London egyik városnegyedét, Finsburyt képviseli. Dicséretére legyen mondva, hogy kevésbé excentrikus, mint franczia kollegája, aki tudvalevőleg mióta nem engedték meg, hogy a parlamenti mosdótálakban azokat a testrészeit mossa meg, amelyeket zöldesűrtökön papák és királyok szoktak alattvalóikon megmosni — hát a Szajnába jár mosakodni. Sőt hindu létére igen okos és értelmes beszédet is mondott az indiai budget tárgyalásánál. Rövid volt az igaz, de annál velősebb: India

legyen a hinduké! Más nem beszélt még, egyébként azonban a miniszteri párt majoritáshoz csatlakozott és sir Dadhahai a neve. Reméljük, hogy a többi parlamentek sem fognak késni mihamarabb beszerezni egy-egy ilyen saját külön mohamedánt vagy hindut, sőt *Bánffy*, ugy halljuk, már meg is tette a lépéseket, hogy egy megüresedett kerületben egy szomáli néget léptessenek föl képviselőnek . . .

* **Kioszkok a sétatereken.** Nagy Márton nagyvárad czukrász kérvényt adott be a városhoz, a melyben aziránt folyamodik, hogy az Ezredévi-téren és a Schlauch-téren hűsítő és csemege elárúsító pavillont állíthasson fel. Az egész alkotmány a székekkel együtt vasból lenne. Különben a pavillonok az ezredéves kiállításon voltak felállítva s onnét szerezték be. Az elfoglalt területért évi bért fizetne Nagy Márton.

* **Nemzetközi újságkiállítás.** Rendkívül érdekes kiállítás nyílik meg áprilisban a fővárosban valamelyik olyan alkalmas helyiségben, ahol elhelyezhető lesz a kiállítás gazdag anyaga. Néhány újságíró és külföldi laptudósító fardozik abban, hogy a Vakok Országos intézete javára nemzetközi újságkiállítást rendezzen. Munkájuknak már eddig is szép eredménye van. Sorra fölkérték a monarchiát képviselő követségeket és konzulátusokat, hogy azokból az államokból, amelyeknek a központjában laknak, küldjék be az ott megjelenő újságok és folyóiratok teljes kollekcióját. A hírlapgyűjtemények a legtöbb oldalról meg is érkeztek már. A napokban érkezett meg az algiri, brazíliai, korfui, lisszaboni, jeruzsálemi és svéd konzulok küldeménye, csupa érdekes, gondos, nagygyűjtemény, ami, ha mind együtt lesz, értékes újságmuzéumválik. A kiállítás rendező bizottsága az ügy érdekében fölkéri a közönséget, hogy az olyan ritka újság példányokat, amelyek helyet foglalhatnak a kiállításban, küldje el a bizottság irodájába, *Baresay-utca* 15 ik szám alá.

* **Egy kis árva temetése.** Egy ártatlan kis árva gyermeket temettek tegnap délelőtt a nagyvárad-olaszi koldus-ápoladából. *Liszka János*nak hívták s a b. emlékü bikácsi jegyzőnek fia volt. Szüleit korán elvesztvén a jó irgalmasnének felvették intézőikbe és szépen iskoláztatták. De a halál angyalának egy virágra volt szüksége s éppen ezt választotta. Most már ott van a kis árva, ahol nincs többé árvaság, együtt van jó szüleivel, barátai az angyalok. Temetésére kivonultak volt iskolatársai: a Stark-iskola tanulói és a koldus-ápolad növendékei zászlóik alatt. A hideg szél oly metszőn sivitott, a harangok oly busan kongtak, mintha a természet is haragudott volna, hogy egy angyalt vett el a földtől az ég. Egy kis árvát temettek, de maradt itt még sok, szeressük őket az elköltözött helyett is!

* **Régi freskóképek.** A Sáros megyében fekvő Kis-Szeben város plébánia-templomának szentélyében *Miskovszky Viktor* tanár akadémiai tag fölötté érdekes falfestmények egész ciklusára akadt; e festmények még a XV. századból származnak, kivételük művészi s passziójelenegetek ábrázolnak. Intézkedni fognak, hogy ezen falfestmények a mérszréteg lehámlása által ismét napfényre kerüljenek és óvatosan restauráltassanak.

* **Román vendéglátás.** Mint a bukaresti »Epoca« jelenti, ott a napokban érdekes dolog történt. A külügyminiszter első titkára, *Ghika* herceg fényes kirándulást rendezett, melyre az összes diplomatákat meghívta. Fényes fogatok, lukulusi étkezések egész ámulatba ejtették a külföldi képviselőket. *Ghika* ur aztán másnap óriási számlákat küldött a diplomatáknak, akik nolens-volens kénytelenek voltak azok kifizetni, egyuttal kijelentvén, hogy ha tudták volna mily drága lesz a multság, abban nem vettek volna részt. Hja, extra Hungariam . . .

* **Nyilatkozat a juhász-poeta versei ügyében.** A »Budapesti Hírlap« vasárnapi (24.) számában t. *Szendrey* tanár ur kijelentése alapján azt közli, de közlik más lapok is, hogy azokat az emlegetett s kiadandó szép verseket nem *Varga Mihály* a juhász, de testvére a honvédtiszt *Endre* írta. Egyelőre minden vitaközlést kerülve, mint a verseknek az árvák érdekében

s javára egyik kiadója sietek kijelenteni hogy a meghalt testvérpárnak *ma is élő édes anyja*, kitől a kéziratot kaptam s kit a szerzőség tekintetében többször megkérdeztem, *határozottan azt állítja*, hogy a szóban levő verseket igen is *Mihály* írta. Alig is volna értelme, hogy az édesanya miért venné el a poéta diességét egyik fiától, *ki állásánál fogva nagyobb büszkesége lehetett és volt* s adná annak, kit jobban nem szeretett, mint amazt s ki csak egyszerű jóház s közrendű volt és maradt haláláig? De Szendrey tanár ur honnét tudja, hogy ha V. Endre csakugyan írt s adott is ki verseket, ezek ugyanazok, melyeket jó szándékkal most közrebocsájunk, mint állítólag V. Mihály verseit? Hisz még e verseket nem is látta! Különbö a már megjelent igénytelen kis füzet szintén tanuskodik arról, hogy Sz. ur alighanem téved s aligha neki, de inkább *az édesanyjának lesz igaza* a dolog érdemét illetőleg. Szeretném hinni, hogy az édesanyjának bizonyosan *nem volt szándéka* sem a kiadókat, kik a jó ügy érdekében önzés nélkül vállalkoztak a versek kiadására, — sem a közönséget *tévedt vezetni!* Én mindkét fiut s életviszonyait ismertem nagyon jól. Hogy Endre kiváló tehetség volt, az bizonyos, de hogy élete hányatott mennyiben volt? arról nem tudok, de azt tudom, hogy korai halála nem a *hányatott életnek* volt következménye, de *gyógyíthatlan betegségnek!* (a „Pesti Napló” meg is teszi Endrét öngyilkos poétának s a nőtlen tisztet árvákat hagyó családapának!) Hogy Mihály is többet tudott a „*vöfélyrigmusok csinálásánál*”, az is szent igaz. Mily legenda kör járta be a lapokat? nem tudom; én nem írtam, az bizonyos. Alázattal kérem a lapokat e rövid helyreigazítás szives közlésére. Béke velünk! K.-Ladány, 1897. jan. 25. *Chilkó László*.

* **Egy kis szórakozottság.** Mulatságos kis tévedés esett a Népszínház Adoniszának, Szirmay Imrének egy levele körül. A ghimesi vadvirág próbájára várták, de csak nem jött. Az ügyelő és a rendező már türelmetlenkedett s a színészek is aggodalmasan találgatták, hogy vajjon mi baja lehet, amikor egyszerre levelet hozott tőle egy hordár. A rendező felbontotta a borítékot s azt olvasta le a levélből, hogy aki írta az nagyon beteg s orvosai tanácsára nem hagyhatja el a jól fűtött szobát. Még nagyobb baja támadhatna belőle, az influenza nem ismeri a tréfát. Ezzel rendben lett volna a dolog. Köröskörül a színészek, színésznők sajnálkozni kezdtek: szegény, ejnye, ejnye — de közbejött valami, amire egyszerre kegyetlen kacagásra változott a hangulat. A beteg színész kissé szórakozottan írta a levelet s hamarosan olyan papirozt kapott föl hozzá az asztalról, a minék a hátára másik levél volt írva. Ebben bizonyos Irmuczi nevű kisasszony ígér randevut az életben is kissé szerelmes természetű szerelmes színésznek a keleti pályaudvar mellett. Rögtön kislült, hogy miért olyan veszedelmes az az influenza, ami megakadályozta az amozót a próbában. A nagy kacagást hamarosan olyan komoly megdöbbenés váltotta fel, mert ezzel a szerencsétlen szerelmes levéllel az ügy most már a bíróság elé került s a randevu egy csomó pénzébe kerül a szerelmesnek, pedig hát mindnyájunkat érhet baleset.

* **Uj csász. és kir. ezim.** Különös furfangja van egyes hirdető czégeknek. Egy erfurti magykereskedő nagyban üti a dobot, hogy ő erfurti császári és kir. udvari szállító. Tudunkkal ilyen nem létezik, mert az illető Schmidt S. C. czég csak a német császári és kir. szállító czímet használhatja, tehát úgy látszik a magyar közönséggel ügyesen akarja tudatni, hogy ő a mi udvarunk szállítója. Ha a czég kiszolgálása is ilyen szolid alapra van fektetve, akkor nem nagy bizalma lehet közönségünknek ez erfurti magvakhoz.

* **Kelta sirok.** A zalamegyei Papolcán Frisch László birtokán, az ugynevezett avaromban azon helyén, ahol a múlt évben több urna-sir került elő, kelta sirokra akadtak. A sirokban kelta harszosok nyugodtak, mint azt a mellettük talált szárnyas lándzsából s a jellem-

zetes kétélű kardból — lilomlevél alakokkal — kitűnik. A sirok mellékletei Darnay Kálmán sümegi muzeumába kerültek. Az érdekes dolgokat a régészeti társaság legközelebbi ülésén mutatja be és ismerteti Darnay.

* **A szerencse malacz.** Mindannyian ösmerjük és jórészt osztjuk is azt a babonás biédelmet, hogy az újévi malacz szerencséhezó. Hogy miként keletkezett ez az ártatlan föltevés, arra nincs semmi adatunk, de hogy milyen fényesen bevált az elmúlt újévkor és hogy milyen nagy szerencsét hozott — arra bizonyosság a Gontran esete, amely ott esett meg messzi Páris városában, egy apró padlásszobában. Gontran afféle szegény diák volt, aminő ezerszámra él Párisban, csak hogy ő még annyival is szerencsétlenebb volt, mert vőlegénye volt egy aranyos, kicsi lánynak. Az esküvőjük már egy év óta minden hónapban ki van tűzve, de sohasem tarthatják meg, mert nincs pénzök a költségekre meg a legszükségesebb berendezésre sem. Ezeken kívül pedig enni is kell a házaságban, mert bármilyen szerelmes is a férj, éhen hal, ha a háztartásban nincs más ennivaló — mint a felesége. Szomorú újéve volt a szegény Gontrannak, csöndes, nagyon csöndes. Összebujtak a kis Mimivel és sirdogáltak is egy kissé, amért hogy ők annyira nyomoruságos életűek. Ugy borult rájuk az este is, amikor egyszerre hangos visitozás verte fel a csendet és berontott az ajtón át egy rózsásbőrű, csipkésfülü kis malacz. Elszaladt valahonnan és most éppen odafutott. Jól érezte magát és rögtön odahúzódott a Mimi szoknyácskájá alá. Aztán nagy vigan szaglászta körül a szobát és magas tetszése jeleül otthonosan letelepedett. Ott is maradt aztán és a fiatalok, mivel senki sem kereste rajtuk az elveszett malaczt, hát megtartották. Sőt tegnap, amikor nem volt éppenséggel mit enniök s nem volt enni valót min venniök, hát leölték a malaczt. És ime, ahogy felbontották, a gyomrából egy kis plészelence került elő, amelyben két ezerfrankos bankjegy rejtőzött. Az ámuló Gontran és Mimi összenéztek és mind a kettőjüknek a fejét egy gondolat töltötte be: hogy ez a pénz az övék-mert ugy találták és hogy most már van költ, ség az esküvőre és lesz már miből élniök. Meg is esküsznek már holnap, vagy holnapután és az esküvői kis dejeuner menüjén, mint diszettel, malaczpecsenye szerepel, annak az áldást-hozott szerencse-malacznak az emlékére . . .

* **Az iszapfürdőben.** Sámson ur. kisbérli valami nagyon félreeső falucskában, fölrandult a napokban Budapestre és belébolondult az egyik éjjeli kávéház Gizi névre hallgató Hébéjébe. Ez egy. A másik pedig, hogy ma reggel elment az iszapfürdőbe. Sohase járt még ilyen helyen, nem is hallott róla, azért hát rettentő szemeket meresztett, amikor látta, hogy ki a lábát, ki a kezét, ki meg a nyakát dörzsölgeti azzal a nyúlós, barna iszappal. Egy ideig csak törte a fejét, hogy mire lehet az jó, iszappal összefenni magát a fürdőben, ahová tisztálkodni jár az ember, aztán hogy még sem tudta meg, hát megkérdezte az egyik fürdővendéget.

— Ugyan kérem, miért tetszik ugy összefenni a nyakát, azzal a csunya iszappal?

— A nyakam fáj, urambátyám, — mondotta a kérdező, — ettől pedig kiáll belőle a csuf rheuma.

— Ugyanugy-e? — álmétkodott Sámson ur. — Hát az ur mért dörzsölgeti a lábát veie?

— Annak meg a lába fáj. Arra is jó az iszap. Ha meg valakinek a karja fáj, mint annak az urnak ott, hát azon is segít az iszap.

Sámson ur megköszönte a szives fölvilágosítást és már odább indult volna, amikor hirtelen eszébe jutott a kaczer, a szivtelen Gizi, aki nem hallgatta meg az ő széptevését. Még most is belényilal a szívébe, ha rá gondol. . . Azonban Sámson urnak valami ötlük az eszébe és kínos sóhajtsái közepette hirtelen lehajol és elkezd dörzsölni az iszappal a mellét, a baloldala táján.

— Hát magának mi a baja urambátyám, hogy ott keni magát?

— Nekem öcsém? szől nagy sóhajva Sámson ur. Hát bizony nekem meg — a szivem fáj. . . Hátha arra is jó az iszap?

* **Rendőri hírek. Éjjeli garázdálkodók.** Nagyvárad egyik nyilvános mulató helyéről két legényt kísérték be. Óriási garázdálkodást és verekedést vittek véghez. A botrányhősök meszterlegények voltak és mivel igazolni tudták magukat, ideiglenesen szabadlábra helyezték őket. — *Itazzia.* Tegnapelőtt éjjel az egész városban általános razziaát rendezett a nagyvárad rendőrség, Husz darab kőzos csavargó került kézre, kik a csikorgó időben egyes lebujokban és a hidak alatt húzták meg magukat. Tegnap szétlonezolták őket. — *Elvesztett.* Egy gyémántköves nyakkendő tű, a Fő-utcától Barátok-utcaig. A megtaláló sziveskedjék ez emléktárgyat a rendőrség útján a tulajdonos kezéhez juttatni.

* **Az idei farsangon** igen divatos művirág ruhadíszeket a legszebb kivitelben **Rieger Mór** budapesti művirág-kereskedő (**Szervitator 5.**) szállítja a legutányosabban.

* **Kert-utczán Markovics Mór** parti-árak raktárában a csödtömegekből megvett árak, melyek már eddig is 50%-al olcsóbbak, mint bárhol, üzlet átalakítás miatt becsáron alól bármely árban árusíttatnak ki, mely ritka kedvező alkalomra a nagyérdemű közönség b. figyelmét felhívjuk.

Kandi Klára.

Ritka élvezetet szerzett a kath. kör matinéján nagy olvasottságu és aranyos kedélyű felolvasónőnk remek kis essai-jével, melyet az olvasmányokról tartott. Különösen az a gyöngéd, de páratlanul finom éllel adott kritika cseng mindig a fülembbe, melylyel a dekadens irány pártolót karakterizálja, hogy t. i. aki ilyen tilos dolgokat olvas, az nem lehet barátja a csendes erényeknek.

No most éppen egy ilyen dekadens urat esipelt fölön a közvélemény, aki tilos dolgot olvasott. Ez tehát nem lehet barátja a csendes erényeknek. Pedig ugylátszott, hogy igen, még pedig a legesenedebbnék: a hallgatásnak, ugy annyira, hogy ha beszélnie kellett is, engedett erényének és sok szóval sem mondott soha semmit s e közben ivott, sokat ivott, vizet ivott. Kell-e ennél csendesebb erény?

Ez az ur addig itta a vizet, míg elragadta az ár és nagyon nagy állásba jutott. Hogyan? nem értetik általam — de általa sem. Ekkor már híres volt két tulajdonságáról, hogy beszélni nem tud, olvasni nem szokott.

Egészen beletörődünk már e két szép tulajdonságba, midőn egyszer csak, mint a bombát, vág közénk egy csomó czitáció Platóból, Madáchból.

Uram segíts! ez az ember nekifogott olvasni, még pedig klasszikusokat — mi lesz ebből? Semmi sem lett. Megnyugtattak bennünket, hogy más olvasta Platót, Madáchot, más is írta le a beszédet, ő csak — felmondta.

De ugylátszik a miniszterelnök urat elragadta az osztatlan bámulat, czitációi felett s elhatározottat általa az olvasás. Könyvtárt nem gyűjtött, nem is keresett, mert egyéb olvasni valója akadt. Egy levél, egy drága kis levélke. Ott feküdt asztalán tilos uton megkerítve, csak a levéltitok által védve.

— Bánffy: Blaskovich írta, nemzeti párti, akik most hallgatnak. Talán ebben írja, hogy miért hallgattatik általuk?

— Lelkiismeret (figyelmeztetőleg):

Kandi Klára hajdanába
Kacsingatván az almára.

— Bánffy: Néppárti szag éreztetik általam e levélből, biz' fel fog bontatni általam.

— Lelkiismeret:

Neszt hallott az almafübe
És nagyot gondolt magába:
Ejnye, ejnye beh! jó lenne —
Ha megtudnám mi zug benne.

Bánffy: Itt az olló, karomban erő éreztetik. Nyekk, fel van vágva. Tyhü! Blaskovich van csak-ugyan benne s paktáltatik általa a néppárttal.

sirra gondol, mely a meráni temetőben domborul s egész testét borzongás járja át.

— Az istenért Andy, mi lett? kiált föl Am Ring asszony ijedten, midőn öcsését megpillantja. — Hiszen egészen kikeltél képedből. Hamar Márfa, tedd föl a kalapodat s menj orvosért!

— Itt maradni! — dörgi Andy a készséges Márfa — belefáradtam már a zsarnokságokba. Hamar pakoljatok nekem be. A reggeli vonattal utazom. Ti maradhattok ameddig tetszik.

— Hová mégy? kérdi Am Ring asszony nyitott szájjal.

— Párisba vagy Amsterdamba, vagy Schweinfurtba, mit tudom én?! — felel Andy gorombán. — Nem tudjátok azt az örökös kérdészetést elhagyni?! A klíma megöl. Punktum!

Ezzel a kedves eltűnik. Am Ring asszony türelemért fohászkodik az éghez, hogy elviselje Andy legújabb kedvességeit. — El kell tűrnünk! — szól aztán rezignáltan.

— Hála Istennek, hogy megszabadultunk a medvétől, — ujjong Márfa s körültánczolja a szobát. — látod mama, megint az eljegyzés előtt! Ugy kell a képzelődő önhitt agglegénynek! Ez már aztán blamage!

Ezalatt Andy kétségbeesetten küzd önmagával. Csaknem lehetetlennek látszik előtte Johannáról lemondani, de ép'oly lehetetlennek közeledni hozzá a történetek után. Még csak elképzelni is, hogy mint felesége, meg tudná, ki volt az a fiatal gróf. No meg aztán időről időre hallgatni Sidónia történetét!

Egyszer fölillant benne a szabadító gondolat, hogy mindent bevall Johannának. Játék lett volna az igaz, életre halálra, de hátha megbocsát neki rettenetes lelkiismeret furdalásaiért? Ez a vallomás könnyített volna szívében — határtalan bizalommal volt jósága, nagylelkűsége iránt s talán megtalálta volna nyugalmat. Hanem különös. Andy jobban szégyelte a gondolatát, mint bűneit. Oda kellett volna mennie Johannához s azt mondani:

— Én voltam az, aki megcsaltam azt az ifju teremtést s a halálba kergettem! ez ment volna; hanem azt mondani: — Én voltam az, aki bolond hiúságból grófnak adtam ki magamat, — ez lehetetlennek átszott előtte.

És így nem tudta meg senki, miért vonult vissza Divora ur ismét kevéssel az eljegyzés előtt; Johanna pedig tarthatott elmékedést a földi érzelmek és gondolatok, a vágyak és álmak felett. Omnia vanitas — minden csak hiúság! Hát még ha mindent tud!

Midőn másnap Am Ring asszony találkozott a szép leánnyal a sétányon, szánakozó, csaknem sértő pillanatot vetve reá így szólott sokat jelentő válonitással:

— Öcsém legmélyebb tiszteletét küldi nagysádeknek. Ma reggel korán Párisba utazott. Egyike ez, megfoghatatlan, pillanatnyi elhatározásainak. Szegény Andy lépései kiszámíthatatlanok!

VEGE.

TAVIRATOK.

A Majláth-ügy elsímult.

Budapest, január 26. (Saját tudósítónk távirata.) A félhivatalos „Fremdenblatt“ jelentése szerint Majláth dolgában semmi félreértés nem volt a kormányok között s így e dologból kifolyólag semmi válság nem lesz.

Estély a spanyol királynő tiszteletére.

Bécs, január 26. (Saját tud. táv.) A spanyol regens királynő nevenapja alkalmából Hoyos gr. spanyol nagykövet estélyt adott a saját palotájában, melyen a kir. főhercegek közül: Lajos Viktor, Frigyes, Jenő és Reiner kir. hercegek, az udvari méltóságok, gr. Goluchowszki, Badeni, Ledebur miniszterek, Talliáni nunczius, az angol, német, olasz nagykövetek és a főnemesség vett részt.

Bánffy Bécsben.

Budapest, jan. 26. (Saját tudósítónk táv.) Hir szerint báró Bánffy miniszterelnök megkapta a Bécsbe való ezitálását. E hirt előkelőbb politikai körökben is megerősítik s nem látnak az egész felhívásban menesztelésénél egyebet. Azonban ez is mindenestre elég volna.

Murawiew utja.

Budapest, január 26. (Saj. tud. táv.) Párisban azt hiszik, hogy az orosz külügyminiszter pénteken este fog tovább utazni Berlinbe, s ott is két napig időzik. Ez a hír a párisi lapokra kellemetlen benyomást tett.

Nők mint gazdászok.

Budapest, január 26. (Saj. tud. táv.) A berlini lapok azt ujságoják, hogy a gazdasági főiskola kérvényére az illető szakminiszter akként intézkedett, hogy a gazdasági iskolát a jövőben nők is látogathatják.

Gonosztevők megégetve.

Alexandria, január 26. (Saját tud. táv.) Felső-Egyiptom egyik városában egy rendőrszakasz, élén egy rendőrtiszttel vérfagyasztó kegyetlenséggel hajtotta végre nyolcz gonosztevőn az ítéletet. A gonosztevőket egytől-egyig elevenen megégettette. A város lakói ezen állatias kegyetlenség láttára nyílt lázadásba törtek ki.

UJ VASUTI MENETREND.

Érvényes 1896. október 1-től.

Vonat indul Nagyváradról.	Vonat érkezik Nagyváradra.
Püspökladány-Budapest felé gyorsvonat 8 ³⁰ regg., 2 ³⁷ éjjel, személyvonat 11 ³² d. e., 2 ³³ d. u., 11 ³³ éjjel.	Budapest-Püspökladány felé gyorsvonat 7 ⁰⁸ este, 2 ¹¹ éjjel, személyvonat 7 ²² reggel, 3 ⁴² d. u., 1 ⁴⁸ éjjel.
Kolozsvár felé gyorsvonat 7 ¹⁵ este, 2 ¹⁸ éjjel, vegyesvonat 1 ²² d. u., személyv. 3 ³⁸ délután, 2 ⁰⁶ éjjel.	Kolozsvár felé gyorsvonat 2 ³⁰ éjjel, 8 ³⁸ reggel, személyvonat 10 ⁴⁴ éjjel, 11 ²⁷ d. e. vegyesvonat 8 reggel.
Csaba-Arad-Szeged felé személyvonat 10 ²⁰ d. e., 4 ²⁵ d. u., vegyesvonat 7 ³⁰ este.	Arad-Szeged-Csaba felé vegyesvonat 8 ³⁰ r., személyvonat 9 ³² d. e., 5 ³⁰ d. u.
Belényes-Vasköh* felé vegyesvonat 4 ³⁵ reggel, 1 ⁴⁸ d. u.	Vasköh-Belényes* felé vegyesvonat 11 ⁰³ d. e. 9 ¹² este.
Érmihályfalva felé vegyesvonat 6 ³⁰ r., 4 ³⁵ d. u.	Érmihályfalva felé vegyesvonat 8 ³⁰ r., 9 ¹⁴ este.
Ósi-Kót-Gyoma felé személyvonat 7 r., vegyesvonat 1 ³⁵ d. u.	Gyoma-Kót-Ósi felé vegyesvonat 10 ⁰⁵ d. e. személyvonat 8 este.

* Ezen vonatokkal lehet a Félix-fürdőbe és vissza közlekedni.

KÖZGAZDASÁG.

Nagyváradai vágójószágok a bécsi piacon.

A nagyváradai szeszgyárak hizlaldái évenként tetemes mennyiségű hizott szarvasmarhát szállítanak az osztrák fővárosba. Pár hónappal ezelőtt egy Nagyváradról utnak indított szállítmányon a száj- és körömfájást konstatálták, miért is nagyon megszorították a felhajlást a nagyváradai szeszgyárakból a bécsi állatvásárra, igen érzékenyen sujtotta Nagyvárad állatforgalmát és kereskedelmét. Tegnap a m. kir. belügyminiszter táviratban tudatta Sal Ferencz polgármesterrel, hogy az osztrák belügyminiszter megengedte, miszerint a napokban tartandó bécsi állatvásárra a nagyváradai hizlaldákból 1500 drb. hizott szarvasmarhát felhajthatnak.

A Rock. Angolországának legrégebbi biztosító társasága Rock elhatározta, hogy üzletkört kiterjeszti Magyarországra is és Budapesten vezérképviselőiséget állít. A vezérképviselőiséggel megbízták Fischer urat, orvos dr. Irsai egyet. m.-tanárt, ügyész dr. Neumann Antal és Neumann Sándor jogtudósokat neveztek ki. A Rock biztosítói intézetet 1806-ban alapították. Régebbi és szilárdabb intézet nincs a világon. Üzletköre nem csak az élet és járadék biztosítás, hanem kiterjed olyan ágakra is, a minőket a magyar monarchiában még nem honosítottak meg. A „Rock“ biztosítók alapja 38 millió forint. A biztosítási alap a főnálló biztosításnak 75%-a és a biztosított összeg jelen értékének 198%-a úgy, hogy a „Rock“ minden 103 frt kiadásával 198 fedezet áll szemben. A „Rock“-nak rendkívül előnyös és föltötte olesó a díjfizetési táblázata, a nyeresény részesedés is rendkívül nagy.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1897. jan. 26-án.

Magyar aranyjárdék 4%	122
Magyar koronajárdék	99.50
Magyar vasúti kölesön aranyban 4 1/2%	123.50
Magyar vasúti kölesön ezüstben 2 1/2%	101.50
Magyar keleti vasúti államkötvény 1878-ból	120.50
Magyar földterhermentesítési kötvény 4%	97.50
Italmérségi jog megváltási kötvény	100.75
Horvát-szlavon földterhermentesítési kötvény	98.25
Magyar nyeresény sorsjegy-kölesön	152.50
Tiszasszabályozási é szegedi sorsjegy kölesön	141.
Osztrák járadék papírban	101.65
Osztrák járadék ezüstben	101.75
Osztrák járadék aranyban	123.25
Tsztrák korona járadék	100.70
1860. osztrák államsorsjegyek	146.
Osztrák magyar bankrészcvény	958.
Magyar hitelbank részvény	414.25
Osztrák hitelintézeti részvény	375.
Osztrák-magyar államvasúti részvény	464.25
20 frankos arany (Napoléondor)	9.52
Német birodalmi márka	58.71
London vista	119.90
Páris vista	47.55
20 márkás arany	11.75

A szerkesztésért ideiglenesen felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

18868/1896 tvk. sz.

Árverési hirdetmény.

A nagyváradai kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság által a nagyváradai gör kath. káptalannak képviselőtében Kővári Tivadar nagyprépost kérelmező Dobé Gusztáv, Dobé Sándor és kiskoru Dobé Gyula végrehajtást szenvedők elleni végrehajtási ügyében, miután árveréseni vevő ifju Dobé Gusztáv a vételár hátralékot be nem fizette, ezen telekkönyvi hatóság területén fekvő s a n.-várad 730. sz. betétben foglalt házra a kért végrehajtási árverést az 1881. évi LX. t. cz. 185. §-a értelmében vevő ifj. Dobé Gusztáv kárára és veszélyére ezennel elrendeltetik s foganatosítására határidőül **1897 évi február hó 9-ik napjának d.** előtti 9 órája ezen kir. törvényszék árverelő helyiségében kitűzetik.

Kikiáltási ár 1540 frt azonban az árverésre kitűzött ingatlan szükség esetén ezen áron alól is elfog adatni. Venni szándékozók bánatpénzül a kikiáltási ár 10%-át vagyis 154 frtot tartoznak készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban letenni.

A vételár 3 részletben fizetendő és pedig az első részlet az árverés napjától számított 15 nap alatt, a második részlet ugyanazon naptól számított 2 hónap alatt, a harmadik részlet ugyanazon naptól számított 3 hónap alatt, minden egyes vételári részlet után az árverés napjától a fizetés napjáig 6 százalék kamat fizetendő.

Ezen árverés feltételei a hivatalos órák alatt a telekkönyvi hatóságnál és a kapitányi hivatalnál megtekinthetők.

Kelt Nagyváradon, 1896. évi deczember 9-én.

Olasz,

27-1-1

kir. törvényszéki bíró.

Nagy kiárúsítás!

Tisztelettel hozzuk tudomásra, hogy üzletünkben a legzeleszerűbb cikkekből **nagy kiárúsítást** rendezünk és

mélyen leszállított árakban

Téli kabátok
6 frttól.

Téli gallérok
10 frttól.

Téli ruhaszövet
25 krtól.

Női posztó
50 krtól.

Angol szövetek
80 krtól.

árusítunk, főleg a legujabb női felöltők, legujabb téli gallérok, gyermek köpenyek, muffok, női ruhakelme, barketek, téli kendő, férfi és női fehéreneműek, kitűnő jó hazai vásznak, asztalneműek, szőnyegek és több száz darab női ruhaszövet maradékot, utóbbiakat

fél árban!

E kedvező bevásárlási alkalomra is kérve becses látogatását, maradtunk

kiváló tisztelettel

SPITZER TESTVÉREK.

Nagyvárad, Zöldfa-utca.

275-16-26

barketek
22 krtól.

Vég jó vászon
4 frt 50 kr.

Vég jó Siffon
4 frt 20 kr.

Egy posztó kendő
2 frt.

Selyem fejkendő
80 kr.

Farsangra !!

báli és lakodalmi

meghívók,

táncz-rendek és menü-kártyák,

különböző színnyomással.

Könyvnyomdánk **román szövegű** nyomtatványok elkészítésére is be van rendezve.

Megrendelések posta útján is eszközölhetők:

Szent-László könyvnyomdában

Nagyvárad, Apáczá-utca 3. sz.